

Sandra Berg

Silhouet
van ijs

*Terwijl Emma vecht voor haar leven
zoekt Penelope naar de waarheid*

SILHOUET VAN IJS

Van Sandra Berg verschenen eerder bij
Uitgeverij Zomer & Keuning onder andere:

*Gevangen vlinder**
*Gebroken vleugels**
*Onmogelijke keuze**
*Dertien dagen**
*Vorbij de duisternis**

* Ook verkrijgbaar als e-book

Sandra Berg

*Silhouet
van ijs*

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

Met dank aan twee lieve collega's, de auteurs Aline van Wijnen en Marina Folkers, voor de complimentjes en hun belangrijke bijdrage aan het verbeteren van het oorspronkelijke manuscript.

ISBN 9789401915458

ISBN e-book 9789401915465

NUR 340

© 2019 Uitgeverij Zomer & Keuning

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Villa Grafica

www.zomerenkeuning.nl

www.sandrabergh.nl

Alle rechten voorbehouden

The path we're taking is not a road, Kiyoko, it's a pier, and it ends someplace where the sea begins. It can't be helped.

– Yukio Mishima

1

Penelope deed haar handschoenen uit, zette de leesbril op die aan koordjes om haar hals bungelde en zocht diep in de zak van haar wollen jas naar de sleutel van de winkel. Het buigen van haar hoofd, de blik op haar jaszak, was een even automatisch als zinloos gebaar, en door de kleine opening die in de hoog opgeknoopte das ontstond, ontsnapte de warme lucht die ze uitademde en haar bril besloeg. Het was pas op dat moment dat ze besepte dat het bordje ‘open’ achter het glas van de deur nog niet was omgedraaid.

Haar half bevroren vingers vonden de sleutel toen ze het bordje ‘open’ opnieuw bekeek, bijna alsof ze verwachtte dat het uit zichzelf was omgedraaid en nu het woord ‘gesloten’ liet zien. Het was toch al over zessen?

Met haar ene hand nog in haar jaszak, vingers rond de sleutel, duwde ze, toch wat aarzelend, de zware deur van de winkel open. Het antieke belletje boven de deur rinkelde een welkom en de warm gestookte lucht, gemengd met de geur van hout, stof en lavendel, omarmde haar.

Statige kroonluchters verspreidden een gelig licht in de met antieke meubels en rariteiten gevulde ruimte en benadrukten het grillige schaduwspel dat haar nu deed huiveren. Ze wist niet eens waarom. Was het de stilte, die zo drukkend aanwezig leek?

De Siberische winterkou duwde in haar rug en ze sloot haastig de deur achter zich. Het was de kou die haar had doen huiveren, besloot ze. Kou die ondanks de warmte, verspreid door de oude, verkleurde radiatoren, in haar lichaam bleef hangen.

Natuurlijk was het onzin om zich op de donkere schaduw in het vertrek te concentreren en er vormen in te zien die slechts in haar brein bestonden. Het was nog grotere nonsens te denken dat ze bewogen.

Het was over zessen. Bijna halfzeven. Het bordje was niet omgedraaid. Misschien was Emma het gewoon vergeten. Niet dat ze gewoonlijk zo iets vergat... niet Emma.

Penelope haalde diep adem en wreef in haar handen. 'Emma?' riep ze.

Stilte.

Ze zette haar gebreide muts af, trok haar das los en bleef besluiteloos staan. De plotse aandrang zich om te draaien en de politie te waarschuwen, was er. Maar hoe mal was dat? Het was immers niet meer dan een onbehaaglijk gevoel, dat zich in haar had vastgebeten. Een waarschuwend stem in haar hoofd dat er iets niet goed was, die ze zo vaak hoorde en die zelden gelijk had. Die eigenlijk nooit gelijk had.

De winkel was als altijd. Een tikje donkerder misschien. Hoewel ze zich dat misschien slechts verbeeldde. En toch... was het de stilte? Geen gerinkel van servies in de keuken, daar achter de deur voorbij de toonbank. Niet het typische geluid van die oude waterkoker. Niets.

'Emma?' riep ze nog een keer, terwijl ze op haar stevige stapers, voetje voor voetje, als op dun ijs, verder liep.

De stilte drong zich op.

Ze liep voorbij de zware eiken eettafel met het uitgestalde Ridgway Windsor servies dat Emma vorige week op de kop had getikt via een oude dame met haar wortels in Engeland. 'Mijn neven en nichten laten nooit iets van zich horen, maar

ik weet dat ze op het servies azen... dat ze het verkopen nog voordat mijn lichaam aan de aarde wordt toevertrouwd,' had ze gezegd. 'Maar dat gebeurt mooi niet. Veel liever gebruik ik de opbrengst zelf. Wie weet huur ik een verpleegster in voor een laatste reis naar een zonnig oord zodat ik lekker kan roddelen over de frivole jeugd van vandaag.' En met die woorden had ze het servies aan Emma verkocht.

'Emma?' Penelope hoorde zelf de smekende klank die haar stem was binnengedrongen. Ze vond het natuurlijk idioot, die bezorgdheid. Maar ze kon het niet helpen.

Een antwoord bleef uit en de schaduwen die zo gemakkelijk een negenezestigjarige vrouw konden verbergen – of iemand anders – gaven niets prijs.

In Penelopes maag en borst stegen belletjes op, om meteen weer uit elkaar te spatten. Belletjes gevuld met angst. Ze wist niet waar de spookbeelden van moordenaars en monsters vandaan kwamen. Films die de fantasie met dat soort beelden konden voeden, ontweek ze immers hardnekkig. Zelfs boeken met te veel geweld schoof ze discreet aan de kant. Maar in de huidige wereld kon je beelden van geweld nauwelijks volledig ontwijken. En juist nu doken ze op in haar hoofd.

Ze zocht, schichtig om zich heen kijkend, haar weg tussen de dicht op elkaar staande meubelstukken.

Ze is vast in de keuken, zei ze tegen zichzelf. De thee zit al lang in de pot en ze is weer in een of ander boek verdiept. Niets aan de hand.

En vergeten de winkel te sluiten?

Als ze nu maar om zichzelf kon lachen... Ze probeerde het. Ze trok haar mondhoeken omhoog in een grimas die weinig met een lach te maken had, en zag op dat moment de voeten, de wreven in het Perzische tapijt gedrukt. Een zwarte schoen met lage, brede hak zat nog aan de voet, de andere schoen lag ernaast. Ze zag ook de in panty's gehulde onderbenen die daar

achter de antieke dressoir uitstaken als de benen van een etalagepop die slordig aan de kant was gegooid.

Ze gilde. Een kleine kreet die ze dempte door haar vuist tegen haar mond te drukken.

Eén tel sloeg de verlamming toe. Maar het volgende moment haastte ze zich naar voren en ze knielde naast de vrouw die languit naast een trapje, voor de hoge, goedgevulde boekenkast, op de vloer lag.

Tussen haar bruin geverfde krulletjes glinsterden de smalle oorbellen met diamantjes en bloed.

Geen grote plas bloed. Slechts een grillige, donkerrode plek aan de rechterkant van haar hoofd, waardoor de krullen aan elkaar klitten als een onverzorgde pels.

Penelope strekte haar hand uit naar Emma, aarzelde, trok hem bijna terug, maar dwong zichzelf toen toch weer om de vrouw op de grond aan te raken. Penelopes vingers gingen naar Emma's nek en voelden de warmte en het gestaag kloppen van de ader, daar onder die dunne huid.

De lucht die ze onbewust had opgesloten in haar mond, ontsnapte. Emma leefde nog. 'Emma?'

Emma reageerde niet. Ze lag daar doodstil op de grond, alsof ze in een diepe slaap was verzonken.

Penelope stond op, hurkte weer, raakte Emma aan, ging weer recht staan, liep weg, ging weer terug naar Emma, knielde, raakte de vrouw opnieuw aan, stond weer op, liep weg, weer terug, weer weg en kreunde. 'Lieve help. Wat nu?'

'Ambulance bellen, natuurlijk,' sprak ze zichzelf toe.

Ze haalde de gsm uit de zak van haar jas en hield hem in haar trillende hand. Als ze het ding nu ook nog een minuut stil kon houden om het alarmnummer te bellen...

Ze toetste vier keer de foute cijfers in. Rare tekens, foutmeldingen waar ze niets van begreep en venstertjes die ze nooit eerder had gezien, sprongen tevoorschijn. Waarom hadden

die idiote toestelletjes van vandaag zo belachelijk veel functies waar zij, met haar eenenvijftig jaar, heus geen behoefte aan had?

Pas bij de vijfde poging kreeg ze eindelijk de alarmdienst te pakken. Ze legde chaotisch en trillerig uit wat ze bij thuiskomst had aangetroffen en beantwoordde de vele vragen vooral met: 'Weet ik niet.'

Alles wat ze wist, was immers dat Emma hier lag en niet meer bewoog.

2

Het was allemaal snel gegaan. Niet het wachten op de ambulance. Dat niet. Dat waren minuten geweest, vermomd als uren. Maar daarna hadden de gebeurtenissen elkaar in een rap tempo opgevolgd. De ambulance was voor de deur gestopt, broeders hadden de winkel met hun aanwezigheid gevuld en vragen op haar afgevuurd die ze op dat moment niet – en eigenlijk nog steeds niet – kon beantwoorden. Ze hadden Emma's doodstille lichaam onderzocht en van allerlei kabels en slangen voorzien, alsof Emma een robot was met een hapering in de stroomvoorziening.

Penelope was achter de brancard aan gelopen toen deze de winkel uit werd gereden en had nog net de waardevolle Oost-Indische vaas – een pronkstuk van Emma – kunnen redden die tijdens de onhandige manoeuvres in de propvolle winkel bijna zijn lange leven in scherven had beëindigd.

Ze had niet met de ambulance mee mogen rijden. In films mocht zo iets altijd, maar in werkelijkheid lag het blijkbaar anders.

Daarom was ze in haar eigen rode Volvo gestapt en had de route gevolgd die de ambulance waarschijnlijk ook had genomen. Niet in hetzelfde tempo, uiteraard. De hoofdwegen waren vrijgemaakt van sneeuw en ijs, maar niet de straten in hun wijk. Niet eens de trottoirs. Alleen al daarom was te voet gaan

nauwelijks een optie. Het ziekenhuis was trouwens te ver lopen. In ieder geval met dit weer.

De auto stond inmiddels op de parkeerplaats. Met parkeer-schijf. Zelfs daar had ze aan gedacht. Ondanks alles.

En nu zat ze hier, in de wachtkamer van de eerste hulp, en nipte met nog steeds trillende handen aan de zwarte koffie die er ongetwijfeld voor zou zorgen dat ze de komende nacht geen oog dicht zou doen. Maar slapen was toch al geen optie, dus wat maakte het uit.

De telefoon in haar handtas ging over. Geen gehinnik van een paard, geblaf van een hond, roepend kinderstemmetje of muziekdeuntje, zoals sommige jonge meiden op kantoor.

Haar telefoon ging over zoals een telefoon over hoorde te gaan. Met een herkenbare maar te luide ringtoon.

Ze drukte het telefoontje gejaagd weg zonder naar de display te kijken. Mobiele telefoons mocht je toch niet in het ziekenhuis gebruiken? Of wel?

De rinkelende toon echode nog een beetje na in haar hoofd.

Saaï. Ellen op kantoor had dat gezegd. Haar beltoon was saai. Of had Ellen haar bedoeld? Het kantoor was in ieder geval blijkbaar net zo saai, want Ellen werkte er allang niet meer. Jonge meiden kwamen en gingen. Alleen de oude kern bleef binnen die dikke muren het geestdodende werk uitvoeren.

Saaï. Emma's telefoon had dezelfde toon, maar zij was nauwelijks saai te noemen.

Misschien kwam het door die herinnering aan de telefoon, of misschien was het een van die spontane gedachten die zomaar opeens bij je opkwamen, maar Penelope zag Emma weer voor zich, zoals ze haar wenkbrauwen optrok als mensen op leeftijd te koop liepen met technische snufjes, emblemen van sportauto's op de sleutels, rare petjes, en andere inspanningen leverden om krampachtig een air van hipheid of populariteit op te wekken, terwijl het wat Emma betrof een beetje pathetisch was.

Penelope glimlachte bij die herinnering.

‘Voor de jeugd ligt dat anders,’ had Emma vaak genoeg gezegd. ‘Jonge mensen mogen niet alleen opvallen in hun pogingen tegen de gevestigde orde in te gaan, het is hun taak om dat te doen.’

Penelopes glimlach verdween. Emma had makkelijk praten.

Emma’s generatie bestond uit hippies en rookte cannabis, luisterend naar The Doors of Pink Floyd. Of de Beatles.

Haar eigen jeugd draaide om ‘iets bereiken’, angst voor een nieuwe kernoorlog, de moord op Olof Palme en muziek van Ratata, met liedjes zoals *Så länge vi har varann*. Of de Vikingarna. Geen Michael Jackson of Madonna. Wel van die tijd, niet haar smaak. Haar moeder verdroeg trouwens geen muziek van Michael Jackson of Madonna. Ze hield ook niet van felgekleurde leggings, skibroeken, jeans en boothalstruien, waar destijds iedereen van haar leeftijd in rondliep.

Schoudervulling... die had zelfs haar moeder gedragen. Zij ook. Zelfs Emma, al lachte ze erom als ze die herinnering ophaalden. Terwijl er toch eigenlijk niets mis was geweest met die schoudervulling.

De telefoon ging alweer over. Hè, waarom had ze hem niet meteen uitgezet? Penelope wilde hem net weer haastig wegdrücken toen ze zag dat het haar moeder was die belde.

Ze dook een beetje in elkaar toen ze toch opnam en haar naam fluisterde. Alsof ze zichzelf kon verbergen.

‘Waarom fluister je?’ vroeg haar moeder zonder enige inleiding.

‘Ik ben in het ziekenhuis, moeder.’

‘Nu?’

‘Ja. Ik kan niet praten. Ik...’

‘Wat is er gebeurd?’

‘Niets met mij. Emma...’

‘Dat mens van die stoffige winkel?’

‘Ze is gevallen. Ze lag in de winkel. Bewusteloos. En nu...’

‘Vind je het gek, met al die rommel daar? Ik heb altijd al gezegd dat het uitnodigt om je nek te breken. Wat moet iemand in hemelsnaam met die oude troep.’

‘Het is antiek, moeder. Ze heeft een winkel met antiek.’

‘O hemel... Noem het zoals je wilt. Het is en blijft oude, stoffige troep.’

‘De dokters zijn nu bij haar. Ze kijken haar na. Ik zit in de wachtkamer en kan nu niet via de telefoon met je praten.’

‘Waarom niet?’

‘Je mag niet bellen in het ziekenhuis. Geloof ik.’ Penelope keek schichtig om zich heen en dook nog een tikje verder in elkaar totdat ze zich bijna een opgerolde egel voelde, toen een verpleegster zich voorbij haastte. De verpleegster leek haar niet eens te zien.

‘Onzin,’ zei haar moeder.

Penelope zweeg.

‘Je had beloofd te bellen.’

‘Dat weet ik. Maar ik ben hier in het ziekenhuis. Vanwege Emma. Dat zei ik daarnet toch.’ Begreep haar moeder het niet of wilde ze het niet begrijpen?

‘Je hoeft niet te snauwen.’

‘Ik snauwde niet.’ Maar ze zuchtte diep en ongeduldig. Emma zou nu de verbinding hebben verbroken. Maar zij was Emma niet. Emma’s ouders leefden trouwens allang niet meer. Haar moeder had ze nauwelijks gekend.

‘Je had ook vanuit het ziekenhuis kunnen bellen. Je had kunnen vertellen wat er aan de hand was.’

Penelope voelde een ongedurige drang om ertegenin te gaan. Om haar moeder duidelijk te maken dat ze wel iets anders aan haar hoofd had op dit moment. Ze deed het natuurlijk niet en zuchtte alleen onhoorbaar nog een keer. ‘Ik bel je straks wel. Of morgen, als het erg laat wordt.’

‘Ik wil graag dat je zaterdag met mij naar Ullared gaat.’

‘Naar Ullared? Gekàs? Waarom dat? Dat is volgens mij 115 kilometer rijden.’

‘Ik weet waar Ullared ligt, Penelope. Maar ik heb een paar nachthemden nodig. En een warme trui. Al betwijfel ik of iets tegen de kou is opgewassen. Het lijkt wel of we in Siberië wonen.’

‘In Ljungby kun je ook nachthemden en truien kopen.’

‘Te duur.’

‘En naar Ullared rijden niet?’

‘Ik heb nog meer dingen nodig. Ik weet niet meer precies wat. Ik heb het opgeschreven. We maken er gewoon een dagje van. Weet je hoelang ik niet meer een dagje uit ben geweest?’

‘Maar ik rij niet graag ver. Dat weet je.’

‘O hemel. Je hoeft toch geen grote stad door of zo? Gun je mij geen dagje uit dan?’

‘Natuurlijk, moeder. Maar...’

‘Je kunt mij om acht uur ophalen. Dan zijn we zeker voor tien uur in Ullared en kunnen we daar koffiedrinken.’

Penelope voelde haar lichaam twee keer zo zwaar worden. Een wat zeurderige hoofdpijn kwam opzetten. ‘Goed dan. Ik bel nog wel. Vanavond of morgen, na mijn werk.’

‘Bel morgen maar. *Melodifestivalen* komt op de televisie.’

‘Goed. Dan bel ik morgen na mijn werk.’

Pas toen Penelope de verbinding had verbroken, het geluid van de telefoon had uitgezet en hem had weggestopt, drong het tot haar door dat haar moeder niet eens beterschap voor Emma of iets dergelijks had gezegd.

Maar moeder mocht Emma niet bijzonder. Misschien kwam het daardoor.

Penelope sprong overeind toen een ernstig kijkende arts, veertiger, klein en iel, met piepende gymschoenen naar haar toe

kwam, en morste daarbij koffie over de kraag van haar roze blouse en haar donkerrode vestje.

De arts trok nauwelijks merkbaar zijn wenkbrauw op, zoals alleen artsen dat kunnen doen.

Of Emma, natuurlijk.

‘U hebt mevrouw Becker gevonden, nietwaar?’

Penelope knikte haastig.

‘Familie?’

‘Emma heeft geen familie. Of ja, toch. Er zijn natuurlijk die nichten, maar ik weet niet... Of de schoonzus. Die heeft ze ook. Hoewel dat misschien geen familie is, maar...’

‘Bent u familie?’ verduidelijkte de arts zijn vraag.

‘Ik? O. Sorry. Nee. Nee, ik ben geen familie. Ik woon op de bovenverdieping, begrijpt u.’ Ze wees naar het plafond van de wachtkamer. ‘Boven de winkel dus. Het was zo’n groot huis en Emma deelde de benedenverdieping in toen...’

‘Ik begrijp het,’ onderbrak de arts haar. ‘Misschien is het niet onverstandig om de familieleden te waarschuwen?’

‘Ik heb geen idee waar ze wonen.’

De arts humde en in zijn voorhoofd vormden zich diepe groeven.

‘Hoe gaat het met Emma?’ vroeg Penelope.

De arts schudde zijn hoofd. ‘Mevrouw Becker ligt in coma.’

‘Coma?’

Hij knikte. ‘We hebben een CT-scan gemaakt, bloedproeven genomen, een ecg gemaakt... niets wijst op een hartaandoening of een andere oorzaak van haar val, maar het eeg laat nauwelijks activiteit zien en dat is op dit moment zorgwekkend. Er zijn problemen ontstaan met haar ademhaling, dus voor nu ligt ze aan de beademing.’

‘Lieve help...’ Penelope liet zich weer op een stoel zakken. ‘En nu?’

‘Voor nu durf ik geen prognose te maken. Mevrouw Becker

wordt naar de intensive care gebracht in afwachting van aanvullende onderzoeken. U begrijpt waarom het belangrijk is haar familie te waarschuwen.'

Penelope kneep in het bekertje en knikte.

'En wat kan ik doen? Wat moet ik doen? O lieve help... ik weet het ook allemaal niet meer.'

Ze keek naar de koffie. Naar het wiegende oppervlak van het donkere spul. 'Kan ik naar haar toe?'

'Zodra mevrouw Becker op de intensive care ligt en alle maatregelen zijn genomen die nodig zijn om haar te ondersteunen en te monitoren, kunt u haar bezoeken.'

'Maar wat is er dan gebeurd? Ik bedoel... hoe... nou ja...'

'Ze lag naast een trapje bij de boekenkast, begreep ik?'

Penelope knikte.

'Vermoedelijk stond ze op dat trapje, maakte een misstap, viel en raakte in haar val met haar hoofd de boekenkast. Een exacte reconstructie van de gebeurtenissen is niet mogelijk, maar gezien er geen indicatie is voor een andere oorzaak, moeten we daarvan uitgaan.'

'Jeetje.'

De arts gaf geen reactie.

'Misschien moet ik wat spullen van haar halen? Toiletspullen, nachthemden en zo. Ze wil vast niet in zo'n ziekenhuischort op bed liggen.'

'Natuurlijk. Maar u mag het ook morgen langsbrengen. Het is al laat en er staat een straffe wind. Misschien wilt u liever gewoon thuisblijven en een borreltje nemen? Na alles wat er is gebeurd...'

'Nee, nee. Morgen moet ik werken en ik ken Emma. Als ze haar eigen spulletjes niet heeft... Ze is een beetje ijdel, ziet u.'

Hij keek haar aan met ogen die zich duidelijk afvroegen of alles wel goed tot haar was doorgedrongen, maar knikte. 'Doet u dat dan maar.'

Penelope zette het bekertje weg en kwam overeind. De spieren in haar rug en benen waren onwillig. Star.

‘Misschien kunt u vandaag of morgen naar het adres van de nichten en de schoonzus zoeken,’ zei de arts.

Penelope had geen idee waar ze die adressen zou moeten zoeken, maar knikte. Ze trok haar jas aan, deed haar das om, zette haar muts op en liep met snelle, wankelende passen door de lange gang en de klapdeuren naar buiten, de duisternis in. De vrieskou nam haar in zich op, drong naar binnen en verkrampte haar spieren.

Wat als Emma niet zomaar is gevallen, dacht Penelope, terwijl ze haastig naar de auto liep.

De parkeerplaats lag er verlaten bij en de lantaarns tekenen den geel cirkels in de met zand en kiezels gemengde sneeuw.

Achter haar schuifelde iemand. Ze keek haastig om, zag niets en dook verder weg in haar jas.

Ze rende bijna naar haar auto, kroop achter het stuur en zette de verwarming hoog, wetend dat deze nauwelijks op gang zou zijn gekomen als ze alweer thuis was.

Wat als iemand haar heeft geduwd of zo, dacht ze toen ze wegreed.

Ze gaf de kou de schuld, toen ze rilde bij het binnenstappen van de winkel. Niet de duisternis die in de winkel heerste of de leegte die tussen de donkere wanden leek te weerkaatsen. En nog minder het niet-aflatende gevoel dat iemand naar haar keek.

Het speet haar dat ze gewoontegetrouw de lampen had uitgeknipt toen ze de winkel had verlaten om het bandenspoor van de ambulance te volgen. Een zuinig trekje dat zich zo diep in haar wezen had gevestigd, dat ze er niet eens over nadacht, laat staan het beredeneerde.

Alleen de nachtlamp brandde. Die ene lamp die Emma nooit doofde, zelfs niet als Penelope al naar boven, naar haar eigen

woning, was gegaan, na het gebruikelijke kopje thee met Emma. Iets waar Penelope altijd dankbaar voor was geweest. Duisternis had haar altijd al benauwd. Te veel fantasie, had Emma weleens gezegd. ‘Je ziet overal spoken.’ Maar je hoorde tegenwoordig zoveel ellende...

Penelope betrapte zichzelf erop dat ze sloop, gespannen haar blik rond liet fladderen en haar oren op scherp zette, toen ze haar weg naar de lichtschatelaar zocht.

Opluchting bleef uit, toen de lampen aansprongen en de kamer okergeel verfdde.

De oude meubels, opgesteld alsof het een overvolle woonkamer was in plaats van een antiekwinkeltje, leken getekend door de tijd de nadruk te leggen op een duister verleden, en vazen, beelden, serviezen, schalen en kristallen glazen vormden een chaotisch, maar desolaat stilleven.

De houten vloerplanken kraakten onder haar stevige, comfortabele schoenen.

Ze trok de das een beetje los en zette haar muts met gebreide bloem af, terwijl ze naar de deur met het bordje ‘privé’ liep en probeerde een blik op het trapje, daar bij de boekenkast met die in leer gebonden boeken, te vermijden.

Natuurlijk keek ze toch. Naar de trap, die daar zonder enig be-
rouw stond, en de hoge kast met de boeken die Emma koesterde. Antiek of niet. ‘Mooie boeken waren mooie boeken,’ zei Emma altijd als ze liefkozend haar hand over de gladde ruggen liet glijden.

‘De boeken verkoop ik niet,’ kwam er dan steevast achteraan. ‘Ik zoek er hooguit een rechtvaardige eigenaar voor.’

Geen loze woorden, wist Penelope. Ze was meer dan eens getuige geweest van de discussies met klanten die volgens Emma de boeken niet waard waren. Ze herinnerde zich zelfs feilloos de moeder met het jongetje dat een prentenboek uit de kast had gepakt en het mishandelde terwijl zijn moeder over de prijs wilde onderhandelen.

Emma had het boek van hem afgepakt, waarop de knul in woedend gekrijs was uitgebarsten, en had de moeder verzocht om de winkel te verlaten en nooit meer terug te komen.

Penelope zag Emma weer voor zich, zoals ze het boek met een strelende beweging dichtdeed en het heel even tegen zich aan drukte alsof ze een kind troostte.

‘Ze hebben een ziel, weet je,’ zei ze die keer tegen Penelope, die zich beschaamd in een hoek had gedrukt.

Misschien had Penelope daar, op dat moment, tegenin moeten gaan. Dingen hebben geen ziel. Dat zou haar moeder in ieder geval hebben gezegd, voordat ze haar lippen strak op elkaar zou klemmen.

Maar Penelope ging nooit tegen iemand in. En op dat moment had ze dat niet eens willen doen. Want ergens, misschien wel tegen beter weten in, vond Penelope dat Emma gelijk had. In ieder geval wat de boeken betrof.

Was dat de reden waarom Emma en zij het zo goed met elkaar konden vinden?

Ze hadden immers niets anders gemeen. Niet de leeftijd, niet het karakter, niet de manier van doen. Maar hun liefde voor boeken... ja, die hadden ze in ieder geval gemeen.

En misschien was het ook gewoon zo dat Emma de enige persoon in Penelopes omgeving was die haar vriendschap had aangeboden. Niet met die woorden, maar met een eenvoudige kop thee. En dat nog steeds deed. Of tot gisteren *had* gedaan? Een gedachte die haar maag deed samenknijpen.

Penelope zag haar opeens weer liggen. Daar op de grond. Die ene schoen ernaast... En later, op die brancard, verbonden met slangetjes en buisjes. De altijd beweeglijke, altijd pratende Emma. Doodstil. Wat als ze doodging?

Penelope schoof die gedachte geschokt aan de kant en duwde de keukendeur open.

Ze hoorde een lichte bons, sprong achteruit en gilde.

Een paar tellen bleef ze staan, enkele passen van de deur naar de keuken af, bevend en naar adem happend.

Niets.

Ze sloop weer naar voren, stak haar hand door de deuropening, zocht met trillende vingers de lichtschakelaar, knipte hem aan en maakte weer een klein sprongetje achterwaarts, terwijl ze met opengesperde ogen de keuken aan een onderzoek onderwierp.

‘Miauw.’

Emma’s rode kater kwam naar haar toe, staart steil omhoog, ogen vragend op haar gericht.

Penelope voelde een nerveuze lach opborrelen. Rooie. Natuurlijk.

Ze bukte zich en aaide de zachte pels. ‘Jij vraagt je natuurlijk ook af waar het vrouwtje is.’

Haar eigen stem leek de benauwende stilte te doorbreken en maakte van de bijna spookachtige omgeving weer een gewoon winkeltje met daarachter de knusse keuken met de blauwe deurtjes en een eiken keukentafel met het bankje en de gebloemde kussens.

Penelope strekte haar rug en liep de keuken in. Nog steeds was er die neiging om om te kijken en zich te concentreren op ieder geluid dat haar oren konden opvangen, maar ze deed haar best om er niet aan toe te geven. De hersenspinsels die als rusteloze spookjes in haar hoofd rondwaarden, waren niets anders dan dat: niet-bestaande spookjes, geboren in het donkere hoekje van haar nervositeit.

Emma was gewoon gevallen – hoe vaak had ze al halsbrekende toeren uitgehaald op die trap? – en dit was de keuken waar zij, Penelope, honderd keer had gezeten. Waar ze thee had gedronken, koekjes had gegeten en naar Emma’s verhalen had geluisterd.

Dit was Emma’s domein.

Emma's boek lag op de keukentafel. *Verzamelde gedichten I* van Vilhelm Ekelund.

Penelope liet haar vinger over de door de jaren verkleurde lederen kaft glijden met de zwart-witafbeelding van een jonge, ernstig kijkende Vilhelm, stropdas om zijn witte, gesteven boord en een sigaar in zijn hand in een rond venster. *Vilhelm Ekelund, Verzamelde gedichten I* in grote, zwarte letters erboven. Onder de afbeelding de lauwerkrans met daarin *Genie en smaak*, en onderaan, in kleine letters: *Zweedse klassieker, uitgegeven door de Zweedse academie*.

Emma zei dat het klopte. Vilhelm was een genie. Ze kreeg geen genoeg van zijn gedichten.

Schemering kende ze vanbuiten. Emma droeg het voor, een van die keren dat ze met thee in de keuken zaten. Een duister, ongemakkelijk gedicht over troosteloosheid en gedachten die zoekend naar 'lucht' vermoeid weer wegzonken, zinloos fladderend als een vogel in een kooi.

Maar ze las nooit voor uit dat boek, verklaarde nooit exact waarom dit het boek was dat ze altijd bij zich had. Niet *Verzamelde gedichten II* van Ekelund of een ander klassiek werk. Altijd alleen maar dit ene boek.

Dit boek, dat volgens Emma speciaal was op iedere mogelijke manier. De enige woorden die ze erover had losgelaten: 'speciaal op iedere mogelijke manier'.

Penelope pakte het boek op van de tafel en streelde de kaft nog een keer alsof het om een huisdier ging. Eigenlijk voelde het ook zo... Ze zou zweren dat het boek zich eenzaam voelde, zo zonder Emma. Was het dan toch echt waar dat boeken een ziel hadden? En dat de ziel van dit boek regelrecht verbonden was met die van Emma?

Als haar moeder haar gedachten nu zou horen, zou ze erom hebben gelachen op die typische manier waarbij de stem in haar keel bulderde, maar haar ogen naar barsten in de mentale

gezondheid van haar dochter zochten.

Penelope zette haar bril op en opende het boek voorzichtig, bang dat de rug een kreukje of, erger, een scheur zou oplopen. Het voelde verboden. Het was immers Emma's boek.

De eerste pagina was vergeeld. De tekst met pen erin geschreven.

Voor altijd van jou. H.K.

Penelope staarde naar de tekst. Voor altijd van jou? Dit boek? Of...

Penelope schudde haar hoofd. Nee... niet dit boek. Dat begreep ze wel. Maar het waren de initialen die ze niet kon plaatsen.

Emma's man heette Damian. Damian Becker. Damian, die zo jong was gestorven door een akelige ziekte. Emma beweerde dat er na die periode nooit meer een man in haar leven was geweest. 'Nooit meer geweest en dat gaat ook nooit meer gebeuren.' Dat had ze ooit gezegd. Een paar woorden over het verleden waar ze verder vrijwel nooit over sprak.

Maar wie was dan H.K.?

Het ging haar niet aan. Penelope herhaalde die zin een paar keer in haar hoofd. Misschien sprak ze het zelfs hardop uit. Het was niet haar zaak.

Ze zette haar bril weer af, klapte het boek dicht en legde het keurig recht op de keukentafel. Ze zou het boek meenemen naar Emma. Net als wat ondergoed, twee nachthemden en toiletspullen. Misschien had Emma meer nodig dan dat, maar dat kon ze later brengen.

Ze pakte zo'n fleurige katoenen tas uit Emma's keukenkast, deed het boek erin en liep naar de slaapkamer om nachthemden en ondergoed uit de linnenkast te plukken.

Ze vond weleens dat haar eigen kleren wat stoffig roken met die ietwat onbestemde ondertoon als ze haar eigen kast opende, en had eigenlijk hetzelfde verwacht, nu ze naar Emma's

spullen zocht. Of misschien wel gehoopt, zodat ze zichzelf wijs kon maken dat die 'oudevrouwengeur', zoals ze het zelf noemde, normaal was als je de vijftig was gepasseerd. Maar Emma's kleren roken naar het voorjaar. Exact zoals Emma zelf altijd rook.

Penelope trok twee gebloemde nachthemden uit de kast en zocht tussen het ondergoed naar onderbroeken zonder frivoliteit, toen ze een glimp opving van een enveloppe, daar onder in de kast. Ze schoof het ondergoed aan de kant. Het was niet iets wat ze bewust deed. Ze zou het niet eens in haar hoofd halen. Het ging automatisch.

Emma stond erop. Geen achternaam. Geen adres.

Penelope draaide de enveloppe om.

'The path we're taking is not a road, Kiyo, it's a pier, and it ends someplace where the sea begins. It can't be helped.'

- Yukio Mishima

Emma's naam en Yukio's quote waren in hetzelfde handschrift geschreven als dat van die ene regel in het boek. *Voor altijd van jou. H.K.* Dat boek, dat haar verder niet aanging, maar al een vaste plek had ingenomen op een prominent zitje in haar hoofd.

Haar vingers raakten de enveloppe aan. De begerige drang hem op te pakken en te openen sidderde door haar hele lichaam. Zo was ze dus...

Geschrokken van haar eigen reactie schoof Penelope het ondergoed weer terug, ze propte twee onderbroeken, een bh en een hemdje in de tas en sloot de kast.

Ze liep naar de badkamer en keek verdwaasd naar het circus van potjes, potloodjes, kwastjes, poedertjes en tubes. Het was niet de vraag of Emma make-up wilde hebben, daar in het ziekenhuis. Ze wist wat Emma wilde. Ze vroeg zich alleen af of het verstandig was om het mee te nemen. Emma zou het dan gebruiken. Niet opzichtig of te veel. Maar voldoende om haar

die uitstraling te geven die haar zo eigen was. Ongeacht wat de artsen en verpleegsters zeiden. Ongeacht of het wel mocht... Als ze weer bijkwam, natuurlijk.

Misschien was ze inmiddels alweer bijgekomen. Dat zat er dik in. Dat zou weer echt iets voor Emma zijn. Iedereen de stuipen op het lijf jagen, inclusief de arts, en dan weer gewoon wakker worden en zich op gaan maken.

Penelope koos voor de tandenborstel en de tandpasta, de haarborstel, een paar washandjes, Emma's eigen zeep en haarklemmetjes. Geen make-up. Geen crème of zalfje. Slechts dat wat nodig was.

Net voordat ze zich om wilde draaien, wierp ze die ene blik in de spiegel en keek naar haar eigen ogen. De kleur van donker sandelhout. Hier en daar een grijs haartje in haar opgestoken, middelblonde haar en een pony die bijna te lang werd. Lichte vouwen onder haar ogen, maar eigenlijk nog niet eens zoveel rimpels. Tamelijk dunne lippen en rechte tanden. Een blijvende frons tussen de wenkbrauwen.

Emma was ouder dan zij. Maar Penelope had haar gezicht altijd meer levend gevonden. Haar eigen gezicht was wat afgevlakt. Een gezicht als ieder ander.

Ze wendde zich van de spiegel af.

H.K. Wie was H.K.? Verdorie... ze wilde hier werkelijk niet over nadenken.

Rooie miauwde toen ze de keuken uit liep en de deur dicht wilde doen.

‘Geen zorgen,’ zei ze tegen de kat. ‘Ik kom straks terug. Je kunt niet bij mij wonen, Rooie. Je verliest zo verschrikkelijk veel haren... Maar ik zal voor je zorgen. Totdat Emma terugkomt. Want Emma komt terug, weet je.’

Penelope wist niet zeker of ze de kat of zichzelf wilde overtuigen en weigerde om daarover na te denken toen ze de keukendeur achter zich dichtdeed.

Ze liep door de winkel naar buiten, de bijtende kou in. In haar hoofd ontvouwde zich een 'nog-te-doen'-lijstje: Emma spullen brengen, met arts of verpleging praten om te kijken of ze al meer wisten, haar naam en telefoonnummer achterlaten, vragen of ze morgen na haar werk weer meteen langs kon komen...

Ze herhaalde het hardop, terwijl ze haar auto startte. Al was het maar in de wetenschap dat ze nog niets had gedaan om de nichten en schoonzus Freya op te sporen.

Als Emma nooit de nichten had genoemd, had Penelope niet eens van hun bestaan geweten. Emma's woorden: 'Het is een stel hebbelijke feksen van wie ik niet eens familie wil zijn.'

Voor Freya lag dat anders. Freya had ze een paar keer ontmoet bij Emma. Niet vaak, al had Emma haar een keer toegefluisterd dat het evengoed te vaak was. Niet die ontmoetingen, maar de bezoeken van Freya, natuurlijk, maar toch...

Freya Becker, nam Penelope aan. Becker was immers de naam van Damian geweest. De naam die Emma nog steeds droeg. Ze geloofde niet dat Freya ooit was getrouwd.

Maar er waren zoveel Beckers in Zweden. Ze wist niet eens waar Freya woonde. Hoe moest ze haar dan zoeken?

Ze mocht Freya trouwens niet. Dat ook niet. Niet dat het er toe deed...

Penelope reed weg, richting ziekenhuis.

H.K. dook op in haar hoofd. Zomaar. H.K. Initialen van een onbekende man. Ze nam tenminste aan dat het een man was.

Maar H.K. was in ieder geval niet Damian Becker.

Voor altijd van jou. H.K.

De schuchtere Penelope leeft een teruggetrokken bestaan in een Zweeds stadje. Haar enige vriendin is haar onderbuurvrouw Emma. Op een avond treft Penelope Emma bewusteloos aan in haar antiekwinkeltje. Als Emma in coma in het ziekenhuis ligt, vindt Penelope een boek dat Emma altijd met zich mee droeg. Voorin staat de mysterieuze tekst: 'Voor altijd van jou. H.K.' Penelope besluit op zoek te gaan naar deze schrijver, die ooit van Emma gehouden heeft. Hij is spoorloos verdwenen. Als Emma's familie haar beademing stop wil zetten, begint de tijd te dringen.

Sandra Berg heeft de afgelopen jaren naam gemaakt als feelgoodauteur. Ze woont en werkt sinds 2005 in Zweden, waar ze alle ruimte heeft om haar spannende en verrassende romans te schrijven. Eerder verschenen van haar onder andere *Gebroken vleugels* en *Gevangen vlinder*. *Romance meets crime* in de mysterieuze pageturner *Silhouet van ijs*.

Z&K

ISBN 978 94 0191 545 8 NUR 340

9 789401 915458

www.zomerenkeuning.nl